

**YOSHLAR — YANGI O‘ZBEKISTON TARAQQIYOTINING
STRATEGIK KUCHI**

Choriyeva Dildora Tursoat qizi

*Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot
texnologiyalari universiteti, Magistratura bo‘limi, Kutubxona-
axborot faoliyati yo‘nalishi magistranti*

ANNOTATSIYA: Mazkur maqolada Yangi O‘zbekiston taraqqiyotida yoshlarning tutgan o‘rni, ularning intellektual, ilmiy, ma‘naviy va tadbirkorlik salohiyatini ro‘yobga chiqarish uchun yaratilayotgan imkoniyatlar tahlil etiladi. Yoshlarni zamonaviy bilim va kasb-hunarga yo‘naltirish, oliy ta‘lim va ilm-fanga jalb etish, innovatsion g‘oyalarini qo‘llab-quvvatlash, bandligini ta‘minlash hamda ijtimoiy faolligini oshirish mamlakatning uzoq muddatli taraqqiyot strategiyasining muhim yo‘nalishlaridan biri ekani yoritiladi. Shuningdek, yosh avlodning mamlakat iqtisodiyoti, ijtimoiy hayoti, ilm-fani, madaniyati va fuqarolik jamiyati rivojiga qo‘shayotgan hisssasi tahlil qilinib, yoshlar siyosatini yanada takomillashtirish bo‘yicha taklif va xulosalar ilgari suriladi.

KALIT SO‘ZLAR: yoshlar, Yangi O‘zbekiston, yoshlar siyosati, ta‘lim, ilm-fan, innovatsiya, tadbirkorlik, bandlik, intellektual salohiyat, raqamli texnologiyalar, ma‘naviyat, taraqqiyot, inson kapitali.

Kirish

Har qanday davlatning bugungi taraqqiyoti va ertangi istiqbolini belgilab beradigan eng muhim omillardan biri — bu yosh avlodning bilim va salohiyati, dunyoqarashi, tashabbuskorligi hamda jamiyat hayotidagi faol ishtirokidir. Yoshlar — nafaqat mamlakatning kelajagi, balki uning bugungi ijtimoiy-iqtisodiy va siyosiy taraqqiyotini ta‘minlayotgan faol kuchdir. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya sharoitida dunyo davlatlari o‘rtasidagi raqobat tobora ko‘proq inson kapitali, ilmiy salohiyat, texnologik innovatsiyalar va kreativ tafakkurga bog‘liq bo‘lib bormoqda. Bunday sharoitda yoshlarning zamonaviy bilimlarni egallashi, xorijiy tillarni o‘rganishi, raqamli texnologiyalardan samarali foydalanishi, ilmiy izlanish va tadbirkorlik bilan shug‘ullanishi mamlakat taraqqiyotining muhim shartiga aylanmoqda. Yangi O‘zbekistonni barpo etish jarayonida yosh avlodning bilimli, vatanparvar, zamonaviy fikrleydigan, mustaqil qaror qabul qila oladigan va jamiyat oldidagi mas‘uliyatini chuqur anglaydigan shaxslar sifatida shakllanishiga

alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu esa yoshlar siyosatini davlat taraqqiyotining ustuvor yo'nalishlaridan biriga aylantirmoqda.

Yoshlar — inson kapitalining eng muhim tarkibiy qismi

Mamlakat taraqqiyotini faqat tabiiy resurslar, ishlab chiqarish quvvatlari yoki moddiy boyliklar bilan belgilab bo'lmaydi.

Zamonaviy iqtisodiyotda asosiy ustunlikni bilim, malaka, tajriba va ijodkorlikka ega bo'lgan inson kapitali yaratadi. Yoshlar esa inson kapitalining eng faol va istiqbolli qatlamidir. Ularning yangi bilimlarni tez o'zlashtirishi, zamonaviy texnologiyalarga moslashuvchanligi, yangicha fikrlashi va tashabbus ko'rsatishga intilishi jamiyatning innovatsion rivojlanishiga katta imkoniyat yaratadi. Shu sababli yoshlarning ta'lim olishi, kasbiy ko'nikmalarni egallashi, ilmiy faoliyat bilan shug'ullanishi va o'z salohiyatini namoyon etishi uchun qulay sharoit yaratish oddiy ijtimoiy vazifa emas, balki mamlakatning uzoq muddatli strategik manfaatidir. Bugun ta'lim olgan yosh mutaxassis ertaga iqtisodiyotning muayyan tarmog'ida yangi texnologiyalarni joriy etishi, ilmiy kashfiyot qilishi, yangi ish o'rinlari yaratishi yoki ijtimoiy muammolarga innovatsion yechim taklif qilishi mumkin. Demak, yoshlar uchun yaratilayotgan har bir imkoniyat aslida mamlakat kelajagiga kiritilayotgan investitsiyadir.

Ta'lim — yoshlar salohiyatini ro'yobga chiqarishning asosiy omili

Yoshlarning strategik kuchga aylanishida, avvalo, sifatli ta'lim hal qiluvchi ahamiyatga ega. Chunki bilimli va malakali avlodgina mamlakat oldida turgan murakkab vazifalarni zamonaviy yondashuvlar asosida hal eta oladi. Yangi O'zbekistonda oliy ta'lim tizimini rivojlantirish, yoshlarning oliy ta'lim bilan qamrovini kengaytirish, ta'lim sifatini oshirish, xalqaro hamkorlikni rivojlantirish, zamonaviy mutaxassisliklar bo'yicha kadrlar tayyorlash va ilm-fan bilan ta'lim integratsiyasini kuchaytirishga katta e'tibor berilmoqda.

Biroq ta'limning vazifasi faqat diplom berish bilan cheklanib qolmasligi kerak. Zamonaviy ta'lim yoshga mustaqil fikrlash, muammoni tahlil qilish, jamoada ishlash, kreativ yondashish, axborotni tanqidiy baholash va amaliy natija yaratish ko'nikmalarini ham berishi zarur. Shu nuqtayi nazardan, yoshlarning ta'lim jarayonidagi faolligi nihoyatda muhim. Talaba faqat auditoriyada bilim oluvchi emas, balki ilmiy tadqiqotchi, loyiha muallifi, ijtimoiy tashabbuskor va kelajakdagi mutaxassis sifatida o'zini namoyon etishi lozim.

Ilm-fan va innovatsiya — yoshlar uchun yangi imkoniyatlar maydoni

Bugungi dunyoda davlatlarning raqobatbardoshligi bevosita ilm-fan va innovatsion rivojlanish darajasiga bog'liq. Shu sababli yoshlarni ilmiy faoliyatga keng jalb etish mamlakat taraqqiyotining muhim shartlaridan biridir. Yosh tadqiqotchilar

tomonidan ilgari surilayotgan ilmiy g'oyalar, texnologik ishlanmalar va innovatsion loyihalar iqtisodiyotning turli sohalarida yangi imkoniyatlarni yuzaga keltirishi mumkin. Ayniqsa, sun'iy intellekt, axborot texnologiyalari, biotexnologiya, muhandislik, yashil energetika, raqamli iqtisodiyot, kreativ industriya kabi yo'nalishlarda yoshlarning faolligi kelajak uchun katta ahamiyat

kasb etadi.

Yosh olimlarni ilmiy loyihalarga jalb etish, xalqaro ilmiy hamkorlikni kengaytirish, startaplarni qo'llab-quvvatlash, ilmiy ishlanmalarni amaliyotga joriy etish mexanizmlarini takomillashtirish orqali yoshlarning ilmiy salohiyatidan yanada samarali foydalanish mumkin. Bunda eng muhim vazifa — yoshning g'oyasini faqat tinglash emas, balki uni amaliy loyihaga aylantirish uchun zarur sharoit yaratishdir.

Yoshlar tadbirkorligi — iqtisodiy taraqqiyotning muhim drayveri

Yoshlarning iqtisodiy faolligini oshirish mamlakatda yangi ish o'rinlarini yaratish, innovatsion bizneslarni rivojlantirish va aholi farovonligini yuksaltirishga xizmat qiladi. Bugungi yoshlar orasida xizmat ko'rsatish, IT, elektron tijorat, ta'lim, dizayn, media, turizm, hunarmandchilik va boshqa sohalarda o'z biznesini boshlashga intilayotganlar ko'paymoqda. Yosh tadbirkorni qo'llab-quvvatlash faqat moliyaviy yordam ko'rsatishdan iborat bo'lmazligi kerak. Unga biznes-reja tuzish, marketing, moliyaviy savodxonlik, huquqiy masalalar, raqamli vositalardan foydalanish va bozorni o'rganish bo'yicha bilim va ko'nikmalar berish ham muhim. Shuningdek, yoshlarning kichik loyihalarini bosqichma-bosqich rivojlantirib, ularni barqaror biznes subyektlariga aylantirish uchun mentorlik va maslahat tizimini kuchaytirish zarur.

Raqamli avlod — yangi taraqqiyot modeli

Bugungi yoshlar raqamli texnologiyalar muhitida ulg'aymoqda. Internet, sun'iy intellekt, raqamli ta'lim platformalari va elektron xizmatlar yoshlarning bilim olish, ishlash va muloqot qilish usullarini tubdan o'zgartirmoqda. Raqamli savodxonlik endilikda qo'shimcha ko'nikma emas, balki zamonaviy inson uchun zarur kompetensiyaga aylanmoqda. Yoshlarning raqamli texnologiyalardan faqat iste'molchi sifatida emas, balki yaratuvchi sifatida foydalanishi muhim. Ya'ni yoshlar dasturiy mahsulotlar, raqamli xizmatlar, ta'limiy platformalar, media mahsulotlar va innovatsion yechimlarni ishlab chiqishga intilishi kerak. Sun'iy intellektning jadal rivojlanishi esa yoshlar oldiga yangi vazifalarni qo'ymoqda. Kelajak mutaxassisi texnologiyadan qo'rqmasligi, aksincha, undan samarali

foydalanish, yangi bilimlarni o'zlashtirish va texnologik o'zgarishlarga moslashish qobiliyatiga ega bo'lishi lozim.

Yoshlarning ma'naviy va fuqarolik mas'uliyati

Yoshlarning taraqqiyotdagi o'rni faqat iqtisodiy yoki ilmiy ko'rsatkichlar bilan belgilanmaydi. Ularning ma'naviy dunyosi, Vatanga munosabati, tarixiy xotirasi, milliy qadriyatlarga hurmati va fuqarolik mas'uliyati ham katta ahamiyatga ega. Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonida zamonaviy bilimga ega, shu bilan birga, milliy o'zligini anglagan va jamiyat manfaatlarini shaxsiy manfaatlari bilan uyg'unlashtira oladigan yoshlarni tarbiyalash muhimdir. Ma'naviy barkamol yosh turli axborot oqimlari orasida to'g'ri yo'l tanlay oladi, yot g'oyalarga tanqidiy munosabatda bo'ladi va jamiyat rivojiga daxldorlik hissi bilan yashaydi. Shu sababli ta'lim muassasalari, oila, mahalla, jamoat tashkilotlari va davlat institutlarining yoshlar tarbiyasidagi hamkorligini yanada kuchaytirish lozim.

Yoshlar siyosatining yangi bosqichi: imkoniyatdan natijaga

Yoshlar uchun imkoniyat yaratish — muhim qadam. Ammo eng asosiy masala ushbu imkoniyatlardan real natija olishdir. Bugungi yoshga grant, stipendiya, ta'lim, tanlov, loyiha, startap yoki xorijiy tajriba kabi imkoniyatlar berilar ekan, uning keyingi rivojlanish bosqichi ham qo'llab-quvvatlanishi zarur. Shu jihatdan yoshlar siyosatida quyidagi yondashuvlarni kuchaytirish maqsadga muvofiq:

- yoshlarning qiziqishi va qobiliyatini erta aniqlash;
- ta'lim va mehnat bozori o'rtasidagi uzviy aloqani kuchaytirish;
- talabalar va yosh mutaxassislarini ilmiy-tadqiqot faoliyatiga keng jalb etish;
- yoshlar tadbirkorligi uchun mentorlik va konsultativ xizmatlarni rivojlantirish;
- iqtidorli yoshlarni xalqaro ta'lim va ilmiy dasturlarga tayyorlash;
- raqamli va xorijiy til kompetensiyalarini rivojlantirish;
- yoshlarning innovatsion loyihalarini amaliyotga joriy etish;
- yoshlar tashabbuslarini hududlar kesimida qo'llab-quvvatlash;
- yosh mutaxassislar uchun munosib mehnat sharoitlarini yaratish.

Bu yondashuv yoshlarni davlat siyosatining oddiy obyekti emas, balki mamlakat taraqqiyotining faol subyekti sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

Yoshlarning xalqaro maydondagi ishtiroki

Globalashuv sharoitida yoshlarning xalqaro maydondagi faolligi ham mamlakatning ijobiy imijini shakllantirishda muhim omildir. Xalqaro olimpiadalar, ilmiy konferensiyalar, talabalar tanlovlari, akademik almashinuv dasturlari va xalqaro loyihalarda ishtirok etayotgan yoshlar mamlakatning intellektual salohiyatini namoyon etadi. Xorijiy tillarni biladigan, turli madaniyatlarni

tushunadigan va xalqaro muloqotga kirisha oladigan yoshlar O'zbekistonning xalqaro aloqalarini mustahkamlashda ham muhim rol o'ynaydi. Shu ma'noda, yoshlarning xalqaro tajribasini kengaytirish faqat individual rivojlanish emas, balki milliy taraqqiyot uchun ham strategik ahamiyatga ega.

Yoshlar — o'zgarishlarning faol ishtirokchisi

Bugungi yoshlar mamlakatdagi islohotlarni kuzatuvchi emas, balki ularning faol ishtirokchisi bo'lishi kerak. Har bir yosh o'z sohasida kichik bo'lsa-da, foydali tashabbus bilan chiqishi mumkin. Kimdir ilmiy maqola yozadi, boshqasi startap yaratadi, yana biri ijtimoiy loyiha amalga oshiradi, boshqa bir yosh esa ta'lim, madaniyat yoki texnologiya sohasida yangi g'oya ilgari suradi. Taraqqiyot aynan ana shunday kichik tashabbuslarning jamlanmasidan shakllanadi. Shuning uchun yoshlarni "kelajak bunyodkorlari" deb atash bilan cheklanib qolmasdan, ularning bugungi kundagi imkoniyatlarini kengaytirish, fikrlarini tinglash va tashabbuslarini qo'llab-quvvatlash muhim.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, yoshlar — Yangi O'zbekiston taraqqiyotining eng katta strategik resursi va harakatlantiruvchi kuchidir. Mamlakatning kelajakdagi iqtisodiy qudrati, ilmiy salohiyati, texnologik rivojlanishi va xalqaro maydondagi nufuzi ko'p jihatdan bugungi yoshlarning qanday bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishi, qanday qadriyatlar asosida tarbiyalanishi hamda jamiyat hayotida qanchalik faol ishtirok etishiga bog'liq. Yoshlarni qo'llab-quvvatlashga yo'naltirilgan siyosatning bosh maqsadi nafaqat ularga imkoniyat yaratish, balki ushbu imkoniyatlardan foydalanish uchun zarur bilim, ko'nikma va muhitni shakllantirishdan iborat bo'lishi kerak. Ta'lim, ilm-fan, innovatsiya, tadbirkorlik, raqamli texnologiyalar va ma'naviyat yo'nalishlarining o'zaro uyg'unligi yoshlarning har tomonlama rivojlanishiga zamin yaratadi.

Eng muhimi, yosh avlod o'z kuchi, bilimi va tashabbusi bilan mamlakat taraqqiyotiga munosib hissa qo'shishi uchun o'zida mas'uliyat hissini shakllantirishi lozim. Chunki Yangi O'zbekistonning kelajagi faqat davlat tomonidan yaratilayotgan imkoniyatlarga emas, balki ana shu imkoniyatlardan oqilona foydalanib, ularni aniq natijaga aylantira oladigan yoshlarning salohiyatiga ham bog'liq. Demak, yoshlarni qo'llab-quvvatlash — kelajakni kutish emas, balki bugunning o'zida taraqqiyot poydevorini mustahkamlashdir. Bilimli, tashabbuskor, vatanparvar va zamonaviy fikrlaydigan yoshlar qancha ko'p bo'lsa, Yangi O'zbekistonning taraqqiyot sur'ati ham shuncha yuqori bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni. **“2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida”**.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 11-sentabrdagi PF-158-son Farmoni. **“O'zbekiston – 2030” strategiyasi to'g'risida**.
4. O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 14-sentabrdagi O'RQ-406-son Qonuni. **“Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida”**.
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 8-oktabrdagi PF-5847-son Farmoni. **“O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”**.
6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 29-oktabrdagi PF-6097-son Farmoni. **“Ilm-fanni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida”**.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son Farmoni. **“Raqamli O'zbekiston – 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida**.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. **Yangi O'zbekiston strategiyasi**. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.
9. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. **Milliy tiklanishdan – milliy yuksalish sari**. – Toshkent: O'zbekiston, 2020.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomalari. – Toshkent.